

Tisková zpráva, 5. 6. 2026

Farma v Lukavci otevírá Biodiverzitní stezku pro veřejnost

V okolí farmy Václava Velety v Lukavci vznikla nová Biodiverzitní stezka, jejímž cílem je přiblížit široké veřejnosti význam podpory biodiverzity na zemědělské půdě a představit konkrétní opatření, která pomáhají zvyšovat pestrost života v krajině.

Stezku tvoří pět informačních panelů umístěných v blízkosti farmy a pozemků s neproduktivními porosty. Návštěvníci se zde mohou seznámit s významem orné půdy, principy zakládání a péče o neproduktivní porosty i s druhy živočichů, kteří z těchto opatření profitují. Pozornost je věnována především polní zvěři a užitečnému hmyzu, pro které představují kvetoucí a ochranné pásy důležitý zdroj potravy i úkryt.

Biodiverzitní stezka vznikla v rámci dlouhodobé spolupráce farmy se společností BASF Zemědělským výzkumem, spol. s r. o. v Troubsku a Národním centrem zemědělského a potravinářského výzkumu. Farma je současně zapojena do evropské sítě FarmNetwork, která propojuje zemědělce a odborníky zabývající se moderním a udržitelným hospodařením. Na méně vhodných a obtížně obdělávatelných částech pozemků jsou zde zakládány a udržovány víceleté neproduktivní porosty, například souvráťové ochranné pásy nebo zelené kvetoucí úhory.

Součástí aktivit farmy je také pravidelný monitoring zaměřený na výskyt širokého spektra užitečného hmyzu. Získané poznatky a praktické zkušenosti jsou sdíleny s dalšími zemědělci i širokou veřejností. Nově vybudovaná Biodiverzitní stezka představuje další krok k otevřené komunikaci o významu zemědělství a ochraně biologické rozmanitosti v krajině.

Kontaktní osoba: Ing. Karel Vejražka, Ph.D., vejrazka@vupt.cz, 547 138 820

Biodiverzitní stezka

ZASTAVENÍ 2 (ZELENÝ ÚHOR - BEZDĚKOV) Farma Václava Velety v Lukavci

CO JSOU ÚHORY?

Úhor je orná půda, která se občasné (na jeden rok či více let) nechává „ladem“. Neobdělává se, aby se obnovila její **úrodnost, přírodní struktura a „odpočínula si“**. Pozemek se osazuje **vícedruhovou směskou plodin** (zelené nebo nektarodárné úhory) a udržuje se pouze **sečí**.
Ponechánsi pozemku „ladem“ však neznamená absence údržby. Došlo by tím k **přemnožení nežádoucích pleveňů, dominanci trav a vymizení kvetoucích rostlin**. Díky květlé hmyz hřadí a **podvýživa** je jedním z důvodů jeho úbytku. **Čím více a déle úhor kvete, tím více podporuje biodiverzitu a užitečný hmyz v krajině.**

Úhor v prvím roce zaobdání
červen - 31. 6. 2024

Láto - 6. 8. 2024

Podzim - 1. 10. 2024

VÝBĚR POZEMKU A SLOŽENÍ ÚHORY

Úhory je nepřehodnější založit na **malých** nebo **neurodných pozemcích**, kde se nevyskytují hospodářští. Směskou jsme na tomto osobně obdělávaném pozemku založili v roce 2024. Je víceletá, s **dostatkem kvetoucích druhů vhodných pro opylovače a další hmyz**. Obsahuje 25 % trav (jatek, ovsík, kostřava), 30 % víceletých jetešovin (jetele plazivý, šarpaník, balce, ústřík, vojteška) a 50 % jednoletých plodin (byliny jen v 1.-2. roce).

JAKÉ DRUHY HMYZU V ÚHORU NALEŽÁME?

Nejpočetnější je **včela medonosná**, která vyhledává zejména jetele plazivý. Za teplého, slunečného počasí bývá na 1 m² až několik včelích občin. Chmelky reprezentují nejčastěji **šmelky zemní a skalní**, ostatní druhy jsou vzácné. Někdy vyskyt **samotářských včel** odpovídá chladnější oblasti s výškou okolo 600 m n. m.

„Hmyzí hotel“: Působuje jako osídlení (převážně) samotářskými včelami na zastaveních 2-5.

PŘÍNOS ÚHORY PRO ZVĚŘ

Úhory v krajině poskytují **zvěři úkryt a potravu**. V úhorech širších jak cca 20 m, maj dravci sniženou šanci nalézt hnízdo nebo místa. Směs různých vysokých a hustých rostlin vytváří **ostrůvky vyšší vegetace**, které tvoří **úkryt** zejména řidič. Části usnadňují **pohyb porostem**. Směs trav a jetešovin nabízí zvěři **pestrou pastvu**. Dozrálá semena vyhledávají **pěvci**. Hmyz v porostu slouží za **potravu** **plátekům** i **kufatům bažantů a koroptví**, kterým dodává kvalitní bílkovinu.

Koroptev pastí

Čajka chrochlavá

Smrta

POZNEJTE UŽITEČNÝ HMYZ, PRO KTERÝ JSOU KVETOUcí POROSTY VÝZNAMNÝM ZDROJEM POTRAVY

OPYLOVAČI

Mezi opylovače se řadí například **šmelky** a **včela medonosná** a **samotářské včely** z řady blanokřídků. Prostředí poskytují i další hmyz, který slouží jako **potrava** pro zvěř. Ten však nevyskytuje a byl by vysoce zřídka. **šmelky a včely** jsou včelami, které se živí nektarem kvetoucích rostlin. Mezi ostatní hmyz patří i **plátek** a **kufatka**, které jsou **potravou** pro zvěř. **šmelky a včely** jsou **potravou** pro zvěř. **šmelky a včely** jsou **potravou** pro zvěř. **šmelky a včely** jsou **potravou** pro zvěř.

šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela

OPYLOVAČI
šmelka, včela medonosná, samotářská včela